

Forslag til endring i økodesignforskriften og energimerkeforskriften for produkter

.....
Ingvill Sjøvold Nilsen, Erik Skare Humlen, Erlend Sandnes

NVE Høringsdokument 2/2020

Forslag til endring i økodesignforskriften og energimerkeforskriften for produkter

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat
Redaktør: Anton Jayanand Eliston
Forfatter: Ingvill Sjøvold Nilsen, Erik Skare Humlen, Erlend Sandnes

Trykk: NVEs hustrykkeri
Forsidefotograf: Henning Weyergang-Nielsen/NVE, Piotr Malcyk/iStock.com, Rob Lambert/Unsplash
ISBN: 978-82-410-2022-3
ISSN: 1501-2840

Sammendrag: EU-kommisjonen har vedtatt tre økodesignforordninger som stiller nye krav til miljøvennlig utforming av sveiseutstyr, elektriske motorer og turtallsregulatorer og små, mellomstore og store krafttransformatorer. For sveiseutstyr er det helt nytt at produktgruppen omfattes av krav til miljøvennlig utforming. EU-kommisjonen har også vedtatt en økodesignforordning og en energimerkeforordning for lyskilder og separat forkoplingsutstyr. NVE foreslår at forordningene gjøres til norsk forskrift ved henvisning i økodesignforskriften og energimerkeforskriften, under forutsetning av at forordningene vedtas i sin nåværende form, uten materielle endringer, i EU. Høringsfristen er 24. juni 2020.

Emneord: Miljøvennlig utforming, økodesign, energimerking, elektriske motorer, turtallsregulatorer, sveiseutstyr, krafttransformatorer, lyskilder, separat forkoplingsutstyr

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthunsgate 29

Postboks 5091 Majorstuen

0301 Oslo

Telefon: 22 95 95 95

E-post: nve@nve.no

Internett: www.nve.no

mai, 2020

Innhold

Forord	2
1 Bakgrunnen for forslaget	3
1.1 Økodesign- og energimerkekravene skal ivareta flere hensyn	3
1.2 Prosessen i EU	3
1.3 EØS-relevans og gjennomføring i norsk rett	3
1.4 For de produktgrupper som omfattes av nye krav, vil også de generelle kravene gjelde	4
2 Nærmere om de enkelte forordningene og forslaget til endring av forskriftene	4
2.1 Energimerking av lyskilder	4
2.1.1 Forordningen.....	4
2.1.2 Forslag til forskriftsendring	6
2.1.3 Økonomiske og administrative konsekvenser.....	6
2.2 Miljøvennlig utforming av sveiseutstyr.....	7
2.2.1 Forordningen.....	7
2.2.2 Forslag til forskriftsendring.....	8
2.2.3 Økonomiske og administrative konsekvenser	8
2.3 Miljøvennlig utforming av elektriske motorer og turtallsregulatorer .	8
2.3.1 Forordningen	8
2.3.2 Forslag til forskriftsendring.....	10
2.3.3 Økonomiske og administrative konsekvenser	10
2.4 Miljøvennlig utforming av små, mellomstore og store krafttransformatorer	11
2.4.1 Forordningen.....	11
2.4.2 Forslag til forskriftsendring	12
2.4.3 Økonomiske og administrative konsekvenser	12
2.5 Miljøvennlig utforming av lyskilder og separat forkoplingsutstyr	12
2.5.1 Forordningen	12
2.5.2 Forslag til forskriftsendring.....	14
2.5.3 Økonomiske og administrative konsekvenser.....	14
3 Utkast til forskriftstekst	15

Forord

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sender med dette forslag til endring i økodesignforskriften¹ og energimerkeforskriften for produkter² på høring.

Høringsforslaget innebærer å gjennomføre fem EU-forordninger i norsk rett. Innføringen forutsetter imidlertid at forordningene først er besluttet tatt inn i EØS-avtalen. EØS-komiteen har foreløpig truffet slik beslutning for forordningen om elektriske motorer og turtallsregulatorer. De resterende fire forordningene er per dags dato ikke behandlet i EØS-komiteen.

En av forordningene gjelder krav til **energimerking** av energirelaterte produkt. Fire av forordningene gjelder krav til **miljøvennlig utforming** av produkter. Produktgruppene som omfattes er:

- lyskilder og separat forkoplingsutstyr
- sveiseutstyr
- elektriske motorer og turtallsregulatorer
- små, mellomstore og store krafttransformatorer

EU-kommisjonen har beregnet summen av besparelsene i energibruk fra forordningene for lyskilder og separat forkoplingsutstyr, sveiseutstyr og elektriske motorer og turtallsregulatorer til 53 TWh/år i EU i 2030. Energibesparelsene for krafttransformatorer er beregnet til 16,2 TWh/år i EU i 2025.

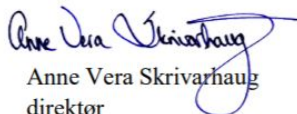
Vi ber om at kommentarer til forslaget sendes NVE **innen 26. juni 2020**. Svaret merkes med referansenummer 201911080. Høringssvar kan sendes nve@nve.no, eller per post til Norges vassdrags- og energidirektorat, Postboks 5091 Majorstua, 0301 OSLO. Elektronisk oversendelse foretrekkes. Vi gjør oppmerksom på at høringsuttalelser normalt publiseres.

Etter høringsfristens utløp vil NVE vurdere de innkomne høringsuttalelser og på bakgrunn av disse vedta endringsforskriften. Vi tar sikte på at endringsforskriften skal tre i kraft så raskt som mulig etter at forordningene er tatt inn i EØS-avtalen.

Oslo, mai 2020

Kjetil Lund
vassdrags- og energidirektør

Anne Vera Skriverhaug
direktør

¹ Forskrift 23. februar 2011 nr. 190 om miljøvennlig utforming av energirelaterte produkter (økodesignforskriften)

² Forskrift 27. mai 2013 nr. 534 om energimerking av energirelaterte produkter (energimerkeforskriften for produkter)

1 Bakgrunnen for forslaget

1.1 Økodesign- og energimerkekravene skal ivareta flere hensyn

For 2030 har EU et mål om at energibruken skal effektiviseres med minst 32,5%, fornybarandelen av total energibruk skal øke til 32% og klimagassreduksjonen skal være 40% (sammenlignet med 1990). EU-kommisjonen har pekt på økodesigndirektivet og energimerkereglene som viktige verktøy i arbeidet for å nå målene.

Målet om en sirkulærøkonomi i EU gjør seg også i økende grad gjeldende i EUs regelverk innen økodesign og energimerking av energirelaterte produkter. Sirkulærøkonomiaspektet kommer til uttrykk i forordningene ved at det stilles krav om ressurs- eller materialeffektivitet samt til informasjon knyttet til for eksempel reparasjon.

Regulering av økodesign- og energimerkekrav på EU-nivå skal videre sikre et velfungerende marked.

1.2 Prosessen i EU

Økodesign- og energimerkekravene gis for nærmere bestemte produktgrupper i forordninger gitt med hjemmel i økodesigndirektiv II (direktiv 2009/125/EF) og energimerkeforordningen (forordning (EU) 2017/1369). De produktspesifikke forordningene blir vedtatt i EU etter grundige utredninger, hvor alle interessenter og nasjonale myndigheter kan komme med innspill.

Forordningene som høres, er vedtatt av Kommisjonen og har trådt i kraft i EU. Det betyr at det ikke er rom for å gjøre endringer i forordningene. NVE har underveis i regelverksutformingen i EU hatt høringer av arbeidsdokumentene, og norske aktører har derfor hatt mulighet til å gjøre seg kjent med forslagene og til å gi innspill.

1.3 EØS-relevans og gjennomføring i norsk rett

Økodesign- og energimerkeforordninger vil normalt være EØS-relevante. Forutsatt at forordningene tas inn i EØS-avtalen uten tilpasningstekst, vil Norge være forpliktet til å gjennomføre dem i norsk rett ord for ord.

Økodesign- og energimerkeforordninger som tas inn i EØS-avtalen gjennomføres i norsk rett ved at det i økodesignforskriften³ og energimerkeforskriften for produkter⁴ henvises til vedlegget i EØS-avtalen. Økodesignforskriften er hjemlet i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven).

Energimerkeforskriften for produkter er hjemlet i lov 18. desember 1981 nr. 90 om merking av forbruksvarer mv. (forbrukermerkelloven). Forskriftskompetansen etter begge lovene er på det aktuelle området delegert til Norges vassdrags- og energidirektorat.

³ Forskrift 23. februar 2011 nr. 190 om miljøvennlig utforming av energirelaterte produkter

⁴ Forskrift 27. mai 2013 nr. 534 om energimerking av energirelaterte produkter

Tidligere foreslåtte forskriftsendringer, som høringen om Tjenere og datalagringsprodukter av juni 2019 og høringen om husholdningsprodukter mv. av desember 2019, samt dem som nå foreligger til høring, er planlagt gjennomført etter hvert som de aktuelle forordningene tas inn i EØS-avtalen. Rekkefølgen på paragrafnummeret vil i noen tilfeller avhenge av tidspunktet for når de ulike forordningene tas inn i avtalen. Videre vil konkret henvisning til EØS-avtalen først kunne gjøres etter et eventuelt vedtak om å ta forordningene inn i EØS-avtalen. Det vil ikke sendes ut noen ny høring når disse detaljene er på plass, fordi NVE anser dette som åpenbart unødvendig.

Noen av kravene som stilles i enkelte av økodesignforordningene reiser hjemmelsspørsmål. NVE tar sikte på å gjennomføre forordningene i norsk rett etter høringen, men med forbehold om at hjemmelsspørsmålene er avklart.

1.4 For de produktgrupper som omfattes av nye krav, vil også de generelle kravene gjelde

Økodesign- og energimerkeregulverket oppstiller en rekke generelle krav mht. **CE-merking**, utstedelse og oppbevaring av **samsvarserklæring**, gjennomføring av **samsvarsvurdering** og **teknisk dokumentasjon**. Disse kravene vil også gjelde for alle de produkter som er omfattet av de produktspesifikke forordningene nevnt i denne høringen. Disse generelle kravene vil ikke bli omtalt nærmere i dette høringsnotatet.

2 Nærmere om de enkelte forordningene og forslaget til endring av forskriftene

2.1 Energimerking av lyskilder

2.1.1 Forordningen

Innledning

Forordning (EU) 2019/2015 av 11. mars 2019 fastsetter krav om energimerking av lyskilder og opphever kommisjonsforordning ([EU](#)) nr. 874/2012.

Forordningen er utfyllende regler fra Europakommisjonen til europaparlaments- og rådsforordning ([EU](#)) 2017/1369. Forordningen erstatter gjeldende forordning nr. 874/2012 om energimerking av elektriske lamper og lysarmaturer. Forordning (EU) nr. 874/2012 er gjennomført i Norge med energimerkeforskriften for produkter, jf. § 18.

Forordningen finnes på [Europalov](#)

Virkeområde

Virkeområdet for den nye forordningen er lyskilder med eller uten integrert forkoplingsutstyr. Kravene gjelder også for lyskilder som bringes i omsetning i et

sammensatt produkt. Forordningen inneholder flere unntak fra virkeområdet. Disse unntakene følger av vedlegg IV nr. 1 og 2. Forordningen skal blant annet ikke gjelde for lyskilder som er testet og godkjent for anvendelse i eller på motoriserte kjøretøy. Den skal heller ikke gjelde for elektroniske skjjermer, lyskilder i batteridrevne produkter eller lyskilder på sykler og andre ikke-motoriserte kjøretøy.

Vedlegg IV nr. 3 lister opp en del lyskilder som er unntatt kravene i forordningen, forutsatt at emballasje, produktinformasjon og reklame opplyser om hva produktet skal brukes til og at det ikke skal anvendes til andre formål. Dette gjelder for eksempel lyskilder til signalering.

Lysarmaturer omfattes ikke lenger av energimerkekrav.

Plikter for de ulike aktører

Forordningen pålegger plikter til leverandører, forhandlere og tilbydere av nettbaserte vertstjenesteplattformer.

Leverandører av lyskilder skal blant annet sørge for at energietikett er trykt på emballasjen og at elektronisk versjon av energietikett (energiklasseskala A-G) og produktdatablad er tilgjengelig for forhandlerne. De skal også påse at informasjonen fra teknisk dokumentasjon og produktdatablad er lagt inn i EUs produktdatabase for energimerkede produkter (EPREL)⁵. Videre skal leverandørene sørge for at enhver synlig reklame eller teknisk markedsføring knyttet til en modell, alltid viser energiklassen. Leverandør skal, på forespørsel fra forhandler, levere trykte etiketter for å reskalere produkter. Etiketten skal være en selvklebende etikett i samme størrelse som den allerede eksisterende.

Det er videre noen egne krav til leverandører av sammensatt produkt. Disse kravene er opplistet i artikkel 3 annet ledd bokstav a og b.

Forhandlere får nå en plikt til å erstatte eksisterende etiketter på salgsstedet etter en reskalering. Etiketten skal erstattes på en slik måte at den dekker den eksisterende etiketten. Dette gjelder også når de er trykt på eller festet til pakken.

Forhandlerne skal videre sørge for å fremvise energietiketten både i fysiske butikker og i nettbutikker. Ved nettsalg, skal også produktdatabladet være tilgjengelig for kjøpere. Videre skal forhandler sørge for at enhver synlig reklame eller teknisk markedsføring knyttet til en modell, viser energiklassen.

Både for reklame og teknisk salgsmateriell er det nye krav til utformingen av henvisningen til energieffektivitetsklassen. Dette skal gjøres ved å vise en pil som opplyser om energieffektivitetsskalaen og skalaen A-G, utformet etter detaljerte regler.

Tilbydere av nettbaserte vertstjenesteplattformer skal tilrettelegge for elektronisk visning av energietikett og produktdatablad på plattformen som forhandler benytter for å selge sine produkter. Tilbyderen er også pålagt å informere forhandler om dennes plikt til å fremvise energietikett og produktdatablad.

⁵ For produkter som ikke skal bringes i omsetning i EU, forutsetter en slik plikt lovendring. Forslag om endring i forbrukermerkeloven bl.a. med tanke på dette, har tidligere vært på høring.

Virkningsdato

De ulike kravene i forordningen får virkning til ulike tidspunkter.

Virkningsdato for energimerkeforordningen er **1. september 2021**.

Imidlertid vil kravet om å registrere informasjonen på produktdatabladet i EUs produktdatabase for energimerkede produkter (EPREL) ha virkning fra **1. mai 2021**.

Kravene om energimerking av lysarmaturer, som beskrevet i forordning nr. 874/2012, ble opphevet den datoen forordningen trådte i kraft.

2.1.2 Forslag til forskriftsendring

Forordning (EU) nr. 874/2012 er gjennomført i Norge ved energimerkeforskriften for produkter § 18. Den nye forordningen som vil erstatte forordning (EU) 874/2012, foreslås gjennomført ved henvisning i energimerkeforskriften § 18 nytt annet ledd. Det er også tatt inn en ny setning i § 18 første ledd om at artikkel 3 annet ledd og artikkel 4 annet ledd i forordning (EU) 874/2012 ikke gjelder.

Det foreslås også et nytt tredje ledd i § 18 om at kravene etter den tidligere forordningen (som er gjennomført i første ledd) ikke gjelder etter 1. september 2021. Når vi ikke i stedet foreslår å oppheve første ledd, er dette av hensyn til eventuelt tilsyn med om det tidligere regelverket har vært etterlevd.

2.1.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

EU-kommisjonen har beregnet summen av besparelsene i strømforbruk fra revidert økodesignforordning og revidert energimerkeforordning for lyskilder til 41,9 TWh/år i EU i 2030.

For leverandører vil kravet om reskalering av energietikettene kunne innebære en engangsutgift.

For forhandlere vil kravet om å erstatte energietikettene med nye etiketter på pakningene med lyskilder, kunne medføre en økonomisk og administrativ byrde for foretaket.

For produsenter, kan de nye kravene knyttet til registrering av produktinformasjon i en produktdatabase ha økonomiske konsekvenser. Det nye regelverket fjerner kravet om energimerking av armaturer. Ifølge EU-kommisjonen, tar denne endringen bort en administrativ byrde for produsenter av armaturer.

Tilbydere av nettbaserte vertstjenesteplattformer ilegges nye plikter. De må tilrettelegge for visning av energietikett og produktdatablad på plattformer og informere forhandler om dennes plikt til å vise etikett og datablad. Dette kan medføre noen ekstra kostnader, men det antas at de er beskjedne.

EU-kommisjonen har lagt til grunn at kravene om energimerking av lyskilder er kostnadseffektive. NVE har ikke gjort egne beregninger for Norge, men legger til grunn at kostnadene med å gjennomføre energimerkingen er lavere enn fordelene som oppnås ved energibesparelsen den medfører.

For myndighetene vil gjennomføringen av den reviderte forordningen kunne medføre beskjedne ekstrakostnader knyttet til tilsyn med aktørene som tilbyr nettbaserte vertstjenesteplattformer. Utover dette, vil gjennomføringen ikke medføre vesentlige økte økonomiske og administrative byrder i forbindelse med tilsyn og informasjon om regelverket.

2.2 Miljøvennlig utforming av sveiseutstyr

2.2.1 Forordningen

Innledning

Forordning (EU) 2019/1784 av 1. oktober 2019 fastsetter krav om miljøvennlig utforming av sveiseutstyr og er utfyllende regler fra Europakommisjonen til europaparlaments- og rådsdirektiv [2009/125/EF](#). Produktgruppen har ikke tidligere vært omfattet av økodesignkrav.

Forordningen finnes på [Europalov](#)

Virkeområde og krav

Virkeområdet for forordningen er elektrisk nettdrevet sveiseutstyr. Sveiseutstyr som utelukkende får strøm fra en motor eller batterier, er ikke omfattet. Artikkel 1 annet ledd lister opp ved hvilke sveisemetoder forordningen gjør seg gjeldende. Videre er det gjort noen unntak i tredje ledd for enkelte sveisemetoder.

Forordningen stiller energieffektivitetskrav, ressurseffektivitetskrav og informasjonskrav. Ressurs- og informasjonskravene er særlig knyttet til sirkulærøkonomi og omfatter f. eks. tilgang til reservedeler, profesjonelle reparatørens tilgang til reparasjons- og vedlikeholdsinformasjon, demontering av produktet på en minst mulig ødeleggende måte og med bruk av vanlig verktøy, samt informasjon om kritiske råmaterialer⁶ mv.

Det er også tatt inn en ny bestemmelse om omgåelse av kravene i artikkel 6. Etter første ledd er det forbudt å bringe i omsetning produkter som er utformet slik at produktets ytelse automatisk endres til det bedre under testing i den hensikt å oppnå bedre verdier for ulike parametere. Etter annet ledd må produktets egenskaper heller ikke forringes som følge av senere oppdateringer, uten at sluttbrukeren på forhånd har gitt sitt uttrykkelige samtykke.

En programvareoppdatering må aldri medføre at produktets yteevne endres på en slik måte at kravene til miljøvennlig utforming som gjelder for samsvarserklæringen ikke oppfylles, jf. artikkel 6 tredje ledd.

Virkningsdatoer

De ulike kravene i forordningen får virkning på ulike tidspunkter.

Fra **1. januar 2021** stilles krav om ressurseffektivitet og informasjon.

Fra **1. januar 2023** stilles krav om energieffektivitet.

⁶ Se forordning (EU) 2019/1784 vedlegg II.

2.2.2 Forslag til forskriftsendring

Forordningen foreslås gjennomført ved henvisning i økodesignforskriften kapittel 3. Paragrafnummer vil avhenge av når forordningen blir tatt inn i EØS-avtalen. Se forslag til ordlyd i kapittel 3 nedenfor.

2.2.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Summen av energibesparelsene i EU fra økodesignforordningen for sveiseutstyr er beregnet til 1,09 TWh/år i 2030.

Forslaget om gjennomføring i norsk rett innebærer at kravene i forordningen må være overholdt for at et produkt som omfattes av forordningen skal kunne bringes i omsetning eller tas i bruk i Norge. Kravene vil ikke gjelde produkter som allerede er gjort tilgjengelig med tanke på distribusjon eller anvendelse eller som er tatt i bruk på EØS-markedet før kravene tar til å gjelde.

For produsenter og installatører av produktene som omfattes, vil det kunne komme kostnader ved eventuell omlegging av produksjonen og ved testing av om produktene er i samsvar med regelverket. De eventuelt økte kostnadene kan hentes inn ved høyere produktpriser.

For forhandlere vil det kunne medføre administrative byrder å sette seg inn i det nye regelverket. På EU-nivå er det lagt til grunn at kostnadene er lavere enn de besparelser som oppnås ved energieffektiviseringen.

For sluttbrukere vil forordningen kunne føre til økt innkjøpspris. Til gjengjeld er energieffektive produkter rimeligere i bruksfasen. Økt reparerbarhet og informasjon om vedlikehold mv. antas også å bidra til å veie opp for økte anskaffelseskostnader.

For NVE, vil gjennomføringen av økodesignforordningen innebære økte økonomiske kostnader og administrative oppgaver knyttet til tilsyn og informasjonsarbeid. Bransjen vil være forpliktet til å medvirke til gjennomføringen av tilsyn, og i enkelte tilfeller til å bære kostnadene med å få gjennomført tilsynet. Kostnadene for det offentlige og for næringslivet i forbindelse med dette vil avhenge av omfanget av tilsynsvirksomheten.

NVE vurderer at reglene ikke vil få vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for myndigheter/foretak/forbrukere.

2.3 Miljøvennlig utforming av elektriske motorer og turtallsregulatorer

2.3.1 Forordningen

Innledning

Forordning (EU) 2019/1781 av 1. oktober 2019 fastsetter krav om miljøvennlig utforming av elektriske motorer og turtallsregulatorer og er utfyllende regler fra Europakommisjonen til europaparlaments- og rådsdirektiv [2009/125/EF](#). Forordningen opphever og erstatter gjeldende økodesignforordning [640/2009](#) for elektriske motorer. Virkeområdet for den nye forordningen er nå videre. Flere motorer vil nå bli omfattet av økodesignkravene, samt at det innføres krav til turtallsregulatorer.

Forordningen endrer gjeldende økodesignforordning [641/2009](#) om miljøvennlig utforming av sirkulasjonspumper⁷, som er gjennomført i Norge i økodesignforskriften.

Forordningen finnes på [Europalov](#)

Virkeområde og krav

Virkeområdet for forordningen er elektriske motorer og turtallsregulatorer, herunder slike som er innebygd i andre produkter. For produktene som forordningen omfatter, innføres det utvidete energieffektivitetskrav og produktinformasjonskrav. Både mindre og større motorer vil nå bli omfattet av økodesignkrav. I tillegg er det nytt at turtallsregulatorer får egne krav både mht. energieffektivitet og produktinformasjon.

Fra 1. juli 2021 skal energieffektiviteten for trefasemotorer med en merkeeffekt på minst 0,75 kW og høyst 1000 kW, med 2, 4, 6 eller 8 poler, som ikke er Ex eb-motorer med økt sikkerhet, minst tilsvare effektivitetsnivå IE3. Tilsvarende skal trefasemotorer med en merkeeffekt på minst 0,12 kW og høyst 0,75 kW, med 2, 4, 6 eller 8 poler, som ikke er Ex eb-motorer med økt sikkerhet, minst tilsvare effektivitetsnivå IE2 fra samme dato.

Fra 1. juli 2023 skal energieffektiviteten for Ex eb-motorer med økt sikkerhet med en merkeeffekt på minst 0,12 kW og høyst 1 000 kW, med 2, 4, 6 eller 8 poler, og enfasemotorer med en merkeeffekt på minst 0,12 kW, minst tilsvare effektivitetsnivå IE2. Tilsvarende skal trefase-motorer som ikke er bremsemotorer, Ex eb-motorer med økt sikkerhet eller andre eksplosjonssikre motorer med en merkeeffekt på minst 75 kW og høyst 200 kW, med 2, 4, eller 6 poler, minst tilsvare effektivitetsnivå IE4 fra samme dato.

Det er tatt inn en ny bestemmelse om omgåelse av kravene i artikkel 7. Etter første ledd er det forbudt å bringe i omsetning produkter som er utformet slik at produktets ytelse automatisk endres under testing i den hensikt å oppnå bedre verdier for ulike parametere. Etter annet ledd må produktets egenskaper heller ikke forringes som følge av senere oppdateringer, uten at sluttbrukeren på forhånd har gitt sitt uttrykkelige samtykke.

En programvareoppdatering må aldri medføre at produktets yteevne endres på en slik måte at kravene til miljøvennlig utforming som gjelder for samsvarserklæringen ikke oppfylles, jf. artikkel 7 tredje ledd.

Virkningsdatoer

Forordningen skal gjelde fra **1. juli 2021**.

Artikkel 7 første ledd om omgåelse av regelverket og Artikkel 11 som endrer forordning (EF) 641/2009 skal gjelde fra den datoen forordningen trer i kraft.

Motorer:

Energieffektivitetskrav for motorer har virkningsdato **1. juli 2021** og **1. juli 2023**.

⁷ Kommisjonsforordning (EF) nr. 641/2009 av 22. juli 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF når det gjelder krav til miljøvennlig utforming av frittstående sirkulasjonspumper uten pakkingsboks og produktintegreerte sirkulasjonspumper uten pakkingsboks

Krav til produktinformasjon, dels på selve produktet og dels på en fritt tilgjengelig hjemmeside fra produsenten av det enkelte produkt. Virkningsdato for kravene er **1. juli 2021** og **1. juli 2022**.

Turtallsregulatorer:

Energieffektivitetskrav for turtallsregulatorer har virkningsdato **1. juli 2021**.

Krav til produktinformasjon, dels på selve produktet og dels på en fritt tilgjengelig hjemmeside fra produsenten av det enkelte produkt, har virkningsdato **1. juli 2021**.

2.3.2 Forslag til forskriftsendring

Forordning (EU) 640/2009 er gjennomført i Norge med økodesignforskriften § 16. Den nye forordningen som vil erstatte forordning (EU) 640/2009, foreslås gjennomført ved henvisning i økodesignforskriften § 19 nytt annet ledd. Ettersom omgåelsesforbudet i artikkel 7 får virkning før den tidligere forordningen oppheves, er det behov for en henvisning til begge forordningene i en periode.

Det foreslås et nytt tredje ledd i § 16 om at kravene etter den tidligere forordningen (som er gjennomført ved første ledd) ikke gjelder etter 1. juli 2021. Når vi ikke i stedet forslår å oppheve første ledd er dette av hensyn til eventuelt tilsyn med om det tidligere regelverket har vært etterlevd.

Forordningen foreslås også henvist til i økodesignforskriften § 17.

2.3.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Energibesparelsene i EU fra økodesignforordning 640/2009 er beregnet til 102 TWh/år i 2030. Kravene videreføres i den nye forordningen. Ettersom virkeområdet utvides, er det anslått at disse grepene vil kunne medføre en ytterligere årlig energibesparelse på 10 TWh/år i EU i 2030.

Forslaget om gjennomføring i norsk rett innebærer at kravene i forordningen må være overholdt for at et produkt som omfattes av forordningen skal kunne bringes i omsetning eller tas i bruk i Norge. Kravene vil ikke gjelde produkter som allerede er gjort tilgjengelig med tanke på distribusjon eller anvendelse eller som er tatt i bruk på EØS-markedet før kravene tar til å gjelde.

For produsenter av produktene som omfattes, antas det at de nye kravene til produktutforming kan medføre økte kostnader ved eventuelle omlegginger av produksjonsmetoder. På EU-nivå er det lagt til grunn at kostnadene er lavere enn de besparelser som oppnås ved energieffektiviseringen.

For sluttbrukerne vil forordningen kunne føre til noe økt anskaffelseskostnad. Til gjengjeld er energieffektive produkt rimeligere i bruksfasen.

For myndighetene vil gjennomføringen av den reviderte økodesignforordningen kunne medføre noe økte økonomiske kostnader og administrative oppgaver knyttet til tilsyn og informasjonsarbeid på grunn av utvidelsen av regelverkets omfang. Bransjen vil være forpliktet til å medvirke til gjennomføringen av tilsyn, og i enkelte tilfeller til å bære kostnadene med å få gjennomført tilsynet. Kostnadene for det offentlige og for næringslivet i forbindelse med dette vil avhenge av omfanget av tilsynsvirksomheten.

NVE vurderer at reglene ikke vil få vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for myndigheter/foretak/forbrukere.

2.4 Miljøvennlig utforming av små, mellomstore og store krafttransformatorer

2.4.1 Forordningen

Innledning

Forordning (EU) 2019/1783 av 1. oktober 2019 endrer gjeldende forordning [548/2014](#) som fastsetter krav om miljøvennlig utforming av små, mellomstore og store krafttransformatorer. Forordning (EU) 548/2014 ble gjennomført i Norge i 2015 med økodesignforskriften.

Kravene i den originale økodesignforordningen 548/2014 for små, mellomstore og store krafttransformatorer er beregnet til å redusere samlet tap med 16,2 TWh/år i EU i 2025. Dette er uendret i endringsforordningen.

Forordningen finnes på [Europalov](#)

Virkeområde og krav

Virkeområdet for den endrede forordningen er det samme som i den eksisterende forordningen; krafttransformatorer som bringes i omsetning eller tas i bruk, og som har en minste merkeeffekt på 1 kVA og brukes i 50 Hz overførings- og distribusjonsnett for elektrisk kraft eller til industrielle formål. Forordningen skal gjelde for transformatorer som er kjøpt etter 11. juni 2014.

Forordningen gir mulighet for unntak for krav ved uforholdsmessig store kostnader for å oppfylle de strengeste kravene (fase 2-kravene) eller når det ikke finnes teknisk gjennomførbare alternativ for å oppfylle de strengeste kravene.

Forordningen stiller krav om at transformator som har gjennomgått reparasjon⁸ skal innrette seg etter gjeldende krav for nye transformatorer.

Særskilte krav for mastetransformatorer gjelder nå kun ved utskiftning av eksisterende mastetransformator og ikke nye.

Forordningen inneholder ellers endringer av definisjoner og dokumentstruktur for tydeliggjøring og presisering av forordningen.

Det er også tatt inn en ny bestemmelse i artikkel 8 om omgåelse av kravene. Etter denne vil det være forbudt å bringe i omsetning produkter som er utformet slik at produktets ytelse automatisk endres i en testsituasjon i den hensikt å oppnå gunstigere verdier for ulike parametere.

Virkningsdato

Virkningsdato for kravene er de samme som i forordning 548/2014.

⁸ Se Kommissjonsforordning (EU) 2019/1783 Artikkel 1, punkt (1), nr. 3 for mer informasjon om hvilken type reparasjon det gjelder.

Fase 1-kravene fikk virkning den 1. juli 2015 og fase 2-kravene får virkning den **1. juli 2021**.

2.4.2 Forslag til forskriftsendring

Forordningen foreslås gjennomført ved henvisning i økodesignforskriften kapittel 3. Se forslag til ordlyd i kapittel 3 nedenfor.

2.4.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Den foreslåtte endringsforordningen forventes ikke å endre i særlig grad den beregnede reduksjonen i elektrisitetstap på 16,2 TWh/år i 2025 i forordning 548/2014.

Forslaget om gjennomføring i norsk rett innebærer at kravene i forordningen må være overholdt for at et produkt som omfattes av forordningen skal kunne bringes i omsetning eller tas i bruk i Norge. Kravene vil ikke gjelde produkter som allerede er gjort tilgjengelig med tanke på distribusjon eller anvendelse eller som er tatt i bruk på EØS-markedet før kravene tar til å gjelde.

Oppfyllelse av fase 2-kravene kan gi større og tyngre transformatorer. Dette kan gi økte kostnader ved anskaffelse av transformatorer. Disse kostnadene vil i mange tilfeller bli kompensert gjennom besparelser oppnådd ved reduserte elektrisitetstap.

For distribusjonssystemoperatører (DSO) kan tap i distribusjonssystemet delvis hentes inn over strømgjengen til sluttbrukerne. Dette gjør det mindre attraktivt for DSO å investere i mer effektive transformatorer.

Forordningen gir mulighet for unntak for krav ved uforholdsmessig store kostnader for å oppfylle de strengeste kravene (fase 2-kravene) eller når det ikke finnes teknisk gjennomførbare alternativ for å oppfylle de strengeste kravene.

Bransjen vil være forpliktet til å medvirke til gjennomføringen av tilsyn, og i enkelte tilfeller til å bære kostnadene med å få gjennomført tilsynet. Kostnadene for det offentlige og for næringslivet i forbindelse med dette vil avhenge av omfanget av tilsynsvirksomheten.

NVE vurderer at reglene ikke vil få vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for myndigheter/foretak/forbrukere.

2.5 Miljøvennlig utforming av lyskilder og separat forkoplingsutstyr

2.5.1 Forordningen

Innledning

Forordning (EU) 2019/2020 av 1. oktober 2019 fastsetter krav om miljøvennlig utforming av lyskilder og separat forkoplingsutstyr og er utfyllende regler fra Europakommisjonen til europaparlaments- og rådsdirektiv [2009/125/EF](#). Forordningen opphever og erstatter gjeldende økodesignforordning (EF) nr. [244/2009](#) om ikke-retningsbestemte husholdningslamper, forordning (EF) nr. [245/2009](#) om lysrør uten innebygd forkopling

og høyintensive utladningslamper samt forkoplinger og lysarmaturer som kan drive slike lamper og forordning (EU) nr. [1194/2012](#) om retningsbestemte lamper, LED-lamper og tilhørende utstyr. De tre forordningene som erstattes er gjennomført i Norge med økodesignforskriften, jf. §§ 12, 13 og 14.

Forordningen finnes på [Europalov](#)

Virkeområde og krav

Virkeområdet for forordningen er lyskilder og separate forkoplingsutstyr. Kravene gjelder også for lyskilder og separat forkoplingsutstyr som bringes i omsetning i et sammensatt produkt. Forordningen inneholder flere unntak fra virkeområdet. Disse unntakene følger av vedlegg III nr. 1-2. Forordningen skal blant annet ikke gjelde for lyskilder og separat forkoplingsutstyr som er testet og godkjent for anvendelse i eller på kjøretøy. Den skal heller ikke gjelde for elektroniske skjermer, lyskilder og separate forkoplingsutstyr i batteridrevne produkter eller lyskilder og separate forkoplingsutstyr på sykler og andre ikke-motoriserte kjøretøy

Vedlegg III nr. 3 lister opp en del lyskilder som er unntatt kravene i forordningen, forutsatt at teknisk dokumentasjon, emballasje, produktinformasjon og reklame opplyser om hva produktet skal brukes til og at det ikke skal anvendes til andre formål. Dette gjelder blant annet en rekke halogenlyskilder, utformet og markedsført spesifikt til scenebelysning i filmstudioer, TV-studioer og fotoatelierer, eller til scenebelysning i teatre, diskoteker og under konserter eller andre underholdningsarrangementer.

Vedlegg III nr. 4 lister opp lyskilder som er unntatt krav til hviletilstand og nettverkshviletilstand.

Forordningen stiller energieffektivitetskrav, funksjonelle krav, holdbarhetskrav, informasjonskrav og krav knyttet til reparasjon og håndtering av utrangerte produkter. Forordningen stiller krav om tilgang til reparasjons- og vedlikeholdsinformasjon, demontering av produktet på en minst mulig ødeleggende måte og med bruk av vanlig verktøy.

Det er tatt inn en ny bestemmelse om omgåelse av kravene i artikkel 7. Etter første ledd er det forbudt å bringe i omsetning produkter som er utformet slik at produktets ytelse automatisk endres under testing i den hensikt å oppnå bedre verdier for ulike parametere. Etter annet ledd må produktets egenskaper heller ikke forringes som følge av senere oppdateringer, uten at sluttbrukeren på forhånd har gitt sitt uttrykkelige samtykke.

Virkningsdatoer

Fra **1. september 2021** stilles krav om energieffektivitet, funksjonelle krav og informasjonskrav.

Artikkel 7, om omgåelse av regelverket, skal gjelde fra den dato forordningen trer i kraft.

2.5.2 Forslag til forskriftsendring

Forordningen foreslås gjennomført ved henvisning i økodesignforskriften kapittel 3. Se forslag til ordlyd i kapittel 3 nedenfor.

2.5.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Summen av besparelsene i strømforbruk i EU fra revidert økodesignforordning og revidert energimerkeforordning for lyskilder er beregnet til 41,9 TWh/år i 2030.

Forslaget om gjennomføring i norsk rett innebærer at kravene i forordningen må være overholdt for at et produkt som omfattes av forordningen skal kunne bringes i omsetning eller tas i bruk i Norge. Kravene vil ikke gjelde produkter som allerede er gjort tilgjengelig med tanke på distribusjon eller anvendelse eller som er tatt i bruk på EØS-markedet før kravene tar til å gjelde.

Sammenslåing av de tre eksisterende forordningene i en, skal redusere den administrative byrden for EU-kommisjonen og industrien, samt legge til rette for markedstilsyn.

For installatører vil inntektene kunne bli noe redusert, men samlede næringsinntekter vil øke. På EU-nivå er det lagt til grunn at kostnadene er lavere enn de besparelser som oppnås ved energieffektiviseringen.

For forbrukerne vil forordningen kunne føre til noe økt innkjøpspris. Til gjengjeld er energieffektive produkt rimeligere i bruksfasen.

For NVE vil gjennomføringen av den reviderte økodesignforordningen ikke medføre noen vesentlige økte økonomiske og administrative byrder knyttet til tilsyn og informasjonsarbeid. Bransjen vil være forpliktet til å medvirke til gjennomføringen av tilsyn, og i enkelte tilfeller til å bære kostnadene med å få gjennomført tilsynet. Kostnadene for det offentlige og for næringslivet i forbindelse med dette vil avhenge av omfanget av tilsynsvirksomheten.

NVE vurderer at reglene ikke vil få vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for myndigheter/foretak/forbrukere.

3 Utkast til forskriftstekst

Forslag til forskrift om endring i forskrift om miljøvennlig utforming av energirelaterte produkter (økodeignforskriften)

Hjemmel: (fylles ut senere)

EØS-henvisning skal lyde: (fylles ut senere)

Nytt annet ledd i §§ 12, 13 og 14 skal lyde:

Kravene som følger av første ledd gjelder ikke etter 1. september 2021

Ny § xx skal lyde:

§ xx. Lyskilder og separat forkoplingsutstyr

EØS-avtalen vedlegg IV nr. xx (forordning (EU) 2019/2020) om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/125/EF når det gjelder krav til miljøvennlig utforming av lyskilder og separat forkoplingsutstyr gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg IV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Overskriften i § 16 skal lyde: *Elektriske motorer og turtallsregulatorer*

§ 16 annet og tredje ledd skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg IV nr. xx (forordning (EU) 2019/1781) om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/125/EF når det gjelder krav til miljøvennlig utforming av elektriske motorer og turtallsregulatorer gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg IV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Kravene som følger av første ledd gjelder ikke etter 1. juli 2021.

§ 17 skal lyde:

§ 17. Frittstående sirkulasjonspumper uten pakkboks og produktintegreerte sirkulasjonspumper uten pakkboks

EØS-avtalen vedlegg IV nr. 37 (forordning [\(EF\) nr. 641/2009](#), som endret ved forordning [\(EU\) nr. 622/2012](#), forordning [\(EU\) 2016/2282](#)) og forordning (EU) 2019/1781) om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv [2005/32/EF](#) når det gjelder krav til miljøvennlig utforming av frittstående sirkulasjonspumper uten pakkboks og produktintegreerte sirkulasjonspumper uten pakkboks gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg IV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 26 skal lyde:

§ 26. Krafttransformatorer

EØS-avtalen vedlegg IV nr. 26i (forordning [\(EU\) nr. 548/2014](#), som endret ved forordning [\(EU\) 2016/2282](#) og forordning (EU) 2019/1783) om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv [2009/125/EF](#) når det gjelder krav til miljøvennlig utforming av små, mellomstore og store krafttransformatorer gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg IV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Ny § xx skal lyde:

§ xx. Sveiseutstyr

EØS-avtalen vedlegg IV nr. xx (forordning (EU) 2019/1784) om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/125/EF når det gjelder krav til miljøvennlig utforming av sveiseutstyr gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg IV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Forslag til forskrift om endring i forskrift 27. mai 2013 nr. 534 om energimerking av energirelaterte produkter (energimerkeforskriften for produkter)

Hjemmel: (fylles ut senere)

EØS-henvisningene skal lyde: (fylles ut senere)

§ 18 skal lyde:

§ 18. Lyskilder

EØS-avtalen vedlegg II kap. IV nr. 4e (EU-kommisjonens delegerte forordning [\(EU\) nr. 874/2012](#), som endret ved forordning [\(EU\) nr. 518/2014](#) og forordning [\(EU\) 2017/254](#)) om supplerings av europaparlaments- og rådsdirektiv [2010/30/EU](#) for så vidt angår energimerking av elektriske lamper og lysarmaturer gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg IV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig. *Artikkel 3 annet ledd og artikkel 4 annet ledd i forordning (EU) nr. 874/2012 om energimerking av lysarmaturer gjelder ikke.*

EØS-avtalen vedlegg II kap. IV nr. xx (EU-kommisjonens delegerte forordning (EU) 2019/2015 om supplerings av europaparlaments- og rådsforordning 2017/1369) for så vidt angår energimerking av lyskilder gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg IV, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Kravene som følger av første ledd gjelder ikke etter 1. september 2021.

NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat

MIDDELTHUNSGATE 29
POSTBOKS 5091 MAJORSTUEN
0301 OSLO
TELEFON: (+47) 22 95 95 95

www.nve.no